Česká a světová literatura do poloviny 19. století

Mgr. J. Bělinová

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Božena NĚMCOVÁ

VY_32_INOVACE_06_1_17_CJ

Gymnázium, SOŠ a VOŠ
Ledeč nad Sázavou

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Životopisné údaje a charakteristika autora

- 1820 – 1862
- Česká autorka období národního obrození
- Narozena ve Vídni jako Barbora Panklová, původ neznámý, zřejmě z rodu Zaháňských
- Vliv babičky Magdalény Novotné
- V 17 letech provdána za úředníka finanční stráže Josefa Němce – vlastenec, časté stěhování – nešťastný vztah
- 4 děti, nadaný Hynek zemřel, ztráta nadějí
- Těžce nemocná zamřela v bídě

DÍLO

- Nejznámější česká autorka
- Sbírala a sepisovala českou lidovou slovesnost, zvyky, tradice, pohádky, pověsti
- **Národní báchorky a pověsti** –např. Sedmero krkavců, Čert a Káča, O Smolíčkovi, Chytrá horákyně, O hloupém Honzovi
- **Slovenské pohádky a pověsti** – např. O Zlatovlásce, O dvanácti měsíčkách, Sůl nad zlato, O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku
- **Obrazy z okolí domažlického** – národopisná studie, chodské zvyky, folklór

Povídky

- **Divá Bára** – odvážná dívka překonává pověry a pomáhá přítelkyni
- **Karla** – o chlapci, kterého matka vydává za dívku
- **V zámku a podzámčí** – kontrast obyčejných lidí a zámecké šlechty
- **Dobrý člověk, Pohorská vesnice, Pan učitel, Chyže pod horami, Babička**

Pracovní list Babička doplň

- Božena Němcová, dívčím jménem……., se narodila kolem roku……ve …… Její původ .....
- Dětství strávila v rodině .....
- V dětství ji velmi ovlivnila její …… Magdaléna Novotná.. B. Němcová se v 17 letech provdala za vojenského úředníka ……, který byl velkým vlastencem. Měli … děti, jejich syn Hynek předčasně zemřel. Po jeho smrti sepsala Němcová slavné dílo……
- S manželem se často stěhovali, což jí umožnilo poznávat a sepisovat naše……
- Po revoluci roku …… měli jako vlastenci velké problémy, manžel byl propuštěn z armády, Němcová nesměla psát. Svou odvahu prokázala Němcová tím, že se nebála organizovat pohřeb ……, který se změnil v protihabsburskou demonstraci.
- Němcová umírá vážně nemocná roku……

Odpověz na otázky:

- 1. Babička: literární druh:
  forma:
  žánr:

- 2. Hlavní myšlenka:
- 3. Místo a doba děje:
- 4. Kompozice (dvě části):

ODPOVĚZ:

- 5. Příklad vložené epizody:
- 6. Babička: charakteristika vnější:

charakteristika vnitřní:

- 7. Jména postav lidového, venkovského prostředí:
- 8. Postavy z panského světa:

Odpověz:

- 9. Prvky romantizmu v díle:
- 10. Prvky realizmu v díle:
- 11. Jazyk díla:
- 12. Archaizmy:
- 13. Historizmy:

Odpověz

- Úvod začíná slovy :
- „ Dávno, dávno již tomu, co jsem se posledně dívala do té milé, mírné tváře, co jsem zulíbala ty bledé líce, plné vrásek, nahlížela do modrého oka, v němž jevilo se tolik dobroty a lásky...“

- Vysvětli tato slova.

Odpověz:

- Vypiš z knihy slova, kterými pozdravila babička děti při svém příjezdu,oslovení objasni:
- Při jaké akci ve vsi se šťastně shledala Kristla se svým Mílou?
- Proč ani babička ani kněžna Zaháňská nejedly v altánku jahody, které děti nasbíraly?
- Proč se někteří vesničané Kudrnových štítili?
- Kdy babička dětem říkala:“ Kohoutek již devětkrát smetiště obešel,...že se nestydíte?“
- Vypiš alespoň tři rčení , která babička říkala o pečení chleba.
- Které svátky babička slavila a dětem připomínala?

Použitá literatura

- NĚMCOVÁ, B. *Babička.* 1.vyd. Praha: ARTUR, 2010. ISBN 978-80-87128-45-9

- POLÁŠKOVÁ,T., MILOTOVÁ,D., DVOŘÁKOVÁ,Z., *Literatura – přehled středoškolského učiva*. 2. vydání Třebíč: PETRA VELANOVÁ, 2010
  ISBN 80-902571-6-x